

Vlaamse overheid

**Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur
en hergebruik van overheidsinformatie
afdeling openbaarheid van bestuur**

Boudewijnlaan 30 bus 20

1000 BRUSSEL

T : 02 553 57 25

F : 02 553 57 02

Mail: openbaarheid@vlaanderen.be

Dossiernummer: OVB/2015/150

DE BEROEPSINSTANTIE - Afdeling openbaarheid van bestuur

Gelet op het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie;

Gelet op het oorspronkelijke verzoek d.d. 14 juli 2015 van ■■■ gericht aan de Dienst Dierenwelzijn van de Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, waarbij werd verzocht om een afschrift te bekomen van de jaarlijkse statistische gegevens over proefdiergebruik in Vlaanderen van het jaar 2014, in het bijzonder met betrekking tot ■■■;

Gelet op de beslissing van de Dienst Dierenwelzijn d.d. 27 juli 2015, waarbij werd geweigerd om in te gaan op de vraag om een afschrift te verkrijgen van de statistieken betreffende het gebruik van proefdieren van ■■■ voor het jaar 2014;

Gelet op het beroepschrift d.d. 30 juli 2015 van ■■■ tegen de weigeringsbeslissing van de Dienst Dierenwelzijn;

Gelet op de registratie van het beroepschrift op 3 augustus 2015;

Wat de ontvankelijkheid betreft:

Overwegende dat het oorspronkelijke verzoek tot openbaarmaking dateert van 14 juli 2015; dat de beslissing van de Dienst Dierenwelzijn dateert van 27 juli 2015;

Overwegende dat deze beslissing de beroepsmogelijkheden overeenkomstig de bepalingen van 35 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur niet vermeldt; dat de termijn om

beroep aan te tekenen overeenkomstig artikel 35, tweede lid van het openbaarheidsdecreet een aanvang neemt vier maanden nadat de betrokkene van de beslissing in kennis werd gesteld; dat het beroepschrift d.d. 30 juli 2015 bijgevolg tijdig werd ingesteld;

Overwegende dat het beroepschrift **ontvankelijk** is;

Wat de gegrondheid betreft:

Overwegende dat overeenkomstig artikel 7, tweede lid van het decreet van 26 maart 2004 het recht op passieve openbaarheid betrekking heeft op bestuursdocumenten; dat op grond van deze bepaling elke instantie in principe verplicht is aan eenieder die erom verzoekt inzage te geven in, uitleg te verschaffen over of een afschrift te bezorgen van de gewenste bestuursdocumenten; dat de openbaarmaking slechts kan geweigerd worden, mits toepassing wordt gemaakt van één of meerdere uitzonderingen, zoals gestipuleerd in de artikelen 11 tot en met 15 van voormeld decreet;

Overwegende dat ■■■ de Dienst Dierenwelzijn verzocht om een afschrift te bekomen van de jaarlijkse statistische gegevens over proefdiergebruik in Vlaanderen van het jaar 2014 van ■■■;

Overwegende dat de Dienst Dierenwelzijn in de bestreden beslissing d.d. 27 juli 2015 aan ■■■ meedeelde dat op grond van artikel 43 van het Koninklijk Besluit van 29 mei 2013 betreffende de bescherming van proefdieren niet kon worden ingegaan op de vraag om een afschrift te verkrijgen van deze gegevens;

Overwegende dat de beroepsinstantie op 4 augustus 2015 de Dienst Dierenwelzijn contacteerde voor toelichting bij de bestreden beslissing; dat de Dienst Dierenwelzijn op 6 augustus de beroepsinstantie verduidelijkte dat de gevraagde gegevens inderdaad geweigerd werden op grond van artikel 43 van het KB van 29 mei 2013 betreffende de bescherming van proefdieren, waarin bepaald wordt dat *“de gegevens waarvan met toepassing van dit besluit kennis wordt gegeven en waarvan de bekendmaking schade zou kunnen berokkenen aan de in de hoofdstukken 3 en 4 bedoelde inrichtingen, niet aan derden mogen worden meegedeeld, onverminderd de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur en de wet van 5 augustus 2006 betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie.”*;

Overwegende dat als motivering voor de weigering de Dienst Dierenwelzijn aan de beroepsinstantie toelichtte dat er op 1 oktober 2014 een afschrift van de jaarlijkse statistieken van ■■■ voor de jaren 2009 tot en met 2013 aan ■■■ bezorgd werd, waarna er petitie, facebookcampagnes en protestacties werden georganiseerd tegen ■■■; dat na het vrijgeven van statistieken van ■■■ en de KULeuven bij beide instellingen demonstraties plaatsvonden waarvan verslagen door de politie werden opgemaakt; dat de vrijgave van de statistische gegevens betreffende het jaar 2014 zou kunnen leiden tot een imago-schade van het betrokken laboratorium;

Overwegende dat de weigeringsbeslissing werd gestoeld op artikel 14, 6° van het openbaarheidsdecreet; dat dienaangaande door de Dienst Dierenwelzijn wordt aangevoerd dat de beroeper woordvoerder is van Animal Rights VZW en actief medewerkster van de Anti Dierproeven Coalitie; dat acties van

groeperingen uit de samenleving die extreem reageren tegen iedereen die dierproeven uitvoert niet met zekerheid kunnen uitgesloten worden bij vrijgave van de betreffende gegevens;

Overwegende dat artikel 14, 6° van het openbaarheidsdecreet stelt dat de in artikel 4 genoemde instanties een aanvraag tot openbaarmaking moeten afwijzen, indien ze van oordeel zijn dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van de openbare orde en veiligheid;

Overwegende dat telkens en in concreto geoordeeld moet worden of deze uitzonderingsgrond al dan niet van toepassing is;

Overwegende dat de beroeper verwijst naar een vorige beslissing van de beroepsinstantie, met als kenmerk OVB/2014/160, om alsnog de openbaarmaking van de gevraagde gegevens te bekomen;

Overwegende dat de beroepsinstantie in de betreffende beslissing uit 2014, naar aanleiding van een gelijkaardige weigeringsbeslissing van de Dienst Dierenwelzijn, oordeelde dat er geen concrete elementen of ernstige feiten werden aangevoerd die aannemelijk maakten dat de openbaarmaking van de statistieken direct aanleiding zou kunnen geven tot oproer of aanslagen in gebouwen gerelateerd aan dierproeven; dat de bemerking van de Dienst Dierenwelzijn dat de verzoekster hoofd is van de onderzoeksafdeling van de Anti Dierproeven Coalitie eerder de reden aantoont waarom de verzoekster de openbaarmaking wenst van de documenten; dat de Anti Dierproeven Coalitie geen verboden organisatie is;

Overwegende dat de Dienst Dierenwelzijn nu argumenteert dat er naar aanleiding van de vrijgave van gelijkaardige statistieken vorig jaar protestacties in verscheidene vormen hebben plaatsgevonden tegen bepaalde instellingen of bedrijven op wie de statistieken betrekking hadden; dat ze met andere woorden poogt te stellen dat er nu wél concrete elementen of feiten voorhanden zijn die een weigering van de gevraagde statistische gegevens kan verantwoorden;

Overwegende dat de beroepsinstantie oordeelt dat een kans op acties van groeperingen of de verwijzing naar vroegere acties, al dan niet op initiatief van de verzoekster, op zich niet kan volstaan om de openbaarmaking van de gevraagde statistieken tegen te houden teneinde de openbare veiligheid te beschermen; dat de hoedanigheid van de verzoekster als lid van een dierenrechtenvereniging op zich irrelevant is bij de beoordeling van openbaarheidsverzoek aangezien op grond van artikel 7, tweede lid van het openbaarheidsdecreet in principe ieder natuurlijk persoon, rechtspersoon of groepering ervan kan vragen de gewenste bestuursdocumenten openbaar te maken door er inzage in te verlenen, er uitleg over te verschaffen of er een afschrift van te overhandigen;

Overwegende dat er in het verleden wel reeds gelijkaardige statistische gegevens van laboratoria openbaar gemaakt werden door de Dienst Dierenwelzijn; dat een onderscheid naargelang de herkomst van de statistische gegevens volgens de beroepsinstantie geen criterium kan zijn om uit te maken of deze gegevens al dan niet in aanmerking komen voor openbaarmaking op grond van het openbaarheidsdecreet; dat de ingeroepen uitzonderingsgrond vervat in artikel 14, 6° van het openbaarheidsdecreet bijgevolg niet van toepassing kan worden geacht;

////////////////////////////////////

Overwegende dat de Dienst Dierenwelzijn in haar bericht d.d. 6 augustus 2015 aan de beroepsinstantie tevens verwijst naar artikel 13, 1° van het openbaarheidsdecreet en de daarin vervatte geheimhoudingsverplichting, vastgesteld in een aangelegenheid waarvoor de gemeenschap of het gewest bevoegd is; dat de Dienst Dierenwelzijn in dit verband verwijst naar hetzelfde artikel 43 van het KB van 29 mei 2013 betreffende de bescherming van proefdieren waar bepaald wordt dat *“de gegevens waarvan met toepassing van dit besluit kennis wordt gegeven en waarvan de bekendmaking schade zou kunnen berokkenen aan de in de hoofdstukken 3 en 4 bedoelde inrichtingen, niet aan derden mogen worden meegedeeld onverminderd de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur en de wet van 5 augustus 2006 betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie.”*; dat ook hier door de Dienst Dierenwelzijn als motivering voor de weigeringsbeslissing verwezen wordt naar petitie, facebookcampagnes en protestacties die in het verleden reeds werden georganiseerd naar aanleiding van de openbaarmaking van jaarlijkse statistieken betreffende dierproeven en naar het risico op imago schade van de betrokken laboratoria;

Overwegende dat artikel 13, 1° van het openbaarheidsdecreet een absolute uitzonderingsgrond formuleert; dat deze uitzonderingsgrond dient bekeken te worden in het licht van de manier waarop de geheimhouding is opgelegd, en dat ook moet rekening gehouden worden met het doel waarvoor de geheimhoudingsbepaling in het leven werd geroepen;

Overwegende dat de Dienst Dierenwelzijn erop wijst dat ze, overeenkomstig de Europese Richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2010 betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt, de niet-technische samenvattingen (NTS'en) van de toegelaten projecten en de eventuele aanvullingen publiceert op haar website;

Overwegende dat de Dienst Dierenwelzijn opwerpt dat ze reeds een overzicht van de statistische gegevens inzake het proefdiergebruik betreffende het jaar 2014 van de Vlaamse inrichtingen aan de beroeper heeft bezorgd en dat een overzicht van de statistische gegevens van de Vlaamse inrichtingen eveneens reeds werd gepubliceerd via een persbericht op maandag 13 juli 2015; dat de Dienst Dierenwelzijn stelt daarmee te voldoen aan de Europese vereiste tot openbaarmaking van de jaarlijkse statistische gegevens over het gebruik van dieren in procedures;

Overwegende dat de beroepsinstantie meent dat dergelijke initiatieven echter binnen de context van actieve openbaarheid dienen gesitueerd te worden; dat de zgn. NTS'en dienen om beschikbaar gesteld te worden voor het publiek; dat deze samenvattingen informatie dienen te bevatten over de doelstellingen van de dierproef, over het aantal en de soorten gebruikte proefdieren; dat deze samenvattingen bovendien een inschatting moeten weergeven van de voorspelde schade en baten van de dierproef en tegelijk ook moeten aantonen dat aan de vereiste vervanging, vermindering en verfijning van dierproeven wordt voldaan;

Overwegende dat de Dienst Dierenwelzijn tevens verwijst naar een “Working document on non-technical project summaries” van de Europese Commissie waarin gewezen wordt op een risico op de vrijgave van

gegevens van een duidelijk identificeerbare laboratoria die een belemmering van lopende onderzoeken met zich kan brengen;

Overwegende dat de beroepsinstantie echter enkel bevoegd is om erop toe te zien dat de Dienst Dierenwelzijn de verplichtingen uit het openbaarheidsdecreet naleeft, overeenkomstig artikel 22 van voormeld decreet; dat deze beroepsprocedure enkel de passieve openbaarheid behelst en waarbij het onderzoek van het beroepsschrift beperkt dient te blijven tot de toets aan de uitzonderingsgronden vermeld in het openbaarheidsdecreet;

Overwegende dat de openbaarheid van bestuur een grondrecht is, verankerd in artikel 32 van de Grondwet; dat dit grondwettelijk recht het principe is en de uitzonderingen daarop beperkend moeten worden geïnterpreteerd en concreet moeten worden gemotiveerd; dat uit de motivering moet blijken dat een concrete belangenafweging heeft plaatsgevonden; dat, zoals reeds gesteld, in casu echter niet kan worden ingezien hoe de vrijgave van de kwetsieve statistische gegevens een bedreiging zouden vormen voor de openbare orde of openbare veiligheid en dat daarom een geheimhoudingsplicht zou dienen te worden geëerbiedigd; dat in casu de beroepsinstantie niet inziet hoe de openbare veiligheid in het gedrang zou worden gebracht ten gevolge van een kans op bepaalde protestacties in de vorm van petitie's, facebookpagina's of protestacties; dat evenmin het ingeroepen risico op imagoschade van het betrokken laboratorium beschouwd kan worden als een bedreiging van de openbare veiligheid;

Overwegende dat de beroepsinstantie bijgevolg niet inziet hoe het belang van de geheimhouding van de statistische gegevens, in zoverre er al sprake zou zijn van een strikte geheimhoudingsplicht, zou opwegen tegen de openbaarmaking ervan;

Overwegende dat de Dienst Dierenwelzijn in haar bericht d.d. 6 augustus 2015 de beroepsinstantie tevens verwijst naar artikel 14, 1° van het openbaarheidsdecreet, waar bepaald wordt dat de in artikel 4 genoemde instanties een aanvraag tot openbaarmaking afwijzen, voorzover die geen betrekking heeft op milieu-informatie, indien ze van oordeel zijn dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van een economisch, financieel of commercieel belang van een in artikel 4 §1 genoemde instantie;

Overwegende dat de Dienst Dierenwelzijn meent dat, door het vrijgeven van de betreffende statistische gegevens, er geen garantie is dat concurrenten van een ander laboratorium, hieruit geen voordeel halen, bijvoorbeeld wanneer allen werkzaam zijn in hetzelfde wetenschappelijke domein; dat mogelijks hierdoor de vertrouwelijkheid van wetenschappelijke projecten in het gedrang kan komen;

Overwegende dat de beroepsinstantie de mening is toegedaan dat de Dienst Dierenwelzijn, gelet op de bovenvermelde argumentering voor de ingeroepen uitzonderingsgrond, eigenlijk verwijst naar artikel 14, 3° van het openbaarheidsdecreet, waar bepaald wordt dat de openbaarmaking kan geweigerd worden omwille van het vertrouwelijk karakter van commerciële en industriële informatie, wanneer deze informatie beschermd wordt om een gelegitimeerd economisch belang te vrijwaren, tenzij degene van wie de informatie afkomstig is met de openbaarheid instemt; dat de beroepsinstantie echter niet inziet hoe de bekendmaking van statistische gegevens betreffende proefdiergebruik een concurrentieel voordeel

////////////////////////////////////

zou kunnen opleveren voor een bepaald laboratorium ten opzichte van andere laboratoria; dat de ingeroepen uitzonderingsgrond in casu niet van toepassing kan worden geacht;

Overwegende dat er volgens de beroepsinstantie geen andere uitzonderingsgronden voorhanden zijn op grond waarvan de openbaarmaking zou kunnen geweigerd worden; dat het beroepschrift bijgevolg **gegrond** wordt geacht

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Het beroepschrift van ■■■ dat werd ingesteld op 30 juli 2015 tegen de weigering van de Dienst Dierenwelzijn om in te gaan op de vraag om een afschrift te verkrijgen van de statistieken betreffende het gebruik van proefdieren van ■■■ voor het jaar 2014 wordt als ontvankelijk en **gegrond** beschouwd.

Bijgevolg dient een afschrift te worden verleend van de statistieken betreffende het gebruik van proefdieren van ■■■ voor het jaar 2014.

Brussel, 25 augustus 2015

Voor de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno ASSCHERICKX
Voorzitter